

Bombeangrebet på B&W 27. januar 1943 og tiden efter.

Beretning fra beboer i ejendommen Strandgade 5.

Beretningen er skrevet af Margit Jørgensen, født Jensen, som i 1942 flyttede ind i den nu nedrevne ejendom Strandgade 5A.

MJ er født i 1934 og var lidt over 8 år da angrebet fandt sted. MJ blev boende på Christianshavn og fik realeksamen fra Christianshavns Skole i 1951.

Jeg er født på Islands Brygge, men flyttede som nyfødt på Grækenlandsvej 120, 2 th, da jeg var ganske spæd, så det husker jeg selvfølgelig ikke, men jeg husker til gengæld de ting som skete ved krigens begyndelse og det som skete under krigen, for min familie gik fra asken til ilden.

Hvordan nu det? Jo, vi boede som sagt på Grækenlandsvej 120 lige over for Kastrupfortet, og når vi skulle ned af trappen, var der den fineste udsigt til fortet, for på det tidspunkt lå der kolonihaver fra Grækenlandsvej og nedover Kastrupvej m.v.

I min erindring står den 16.maj 1940 som noget helt exceptionelt, for den dag tog min fader mig foran på sin cykel og så kørte vi ind til byen, hvor min far var oppe i et eller andet ministerium, og da vi kom hjem, fik jeg Schulstads sigtebrød med leverpostej og lidt hjemmelavet ribs marmelade, som jeg elskede. Jeg har senere fået at vide, hvorfor min fader var så glad den dag, og det var fordi han fik Dansk Statsborgerskab, men det er jo en hel anden historie, men jeg fik det først da jeg blev gift i november 1952. Nå, for at gå videre i historien, var den lejlighed vi boede i på Grækenlandsvej kun på 2 værelser, og da vi var fire i familien, kunne vi godt bruge lidt mere plads, og desuden var mine forældre blevet bange for at bo der, for når der var luftalarm, skulle vi jo ned i beskyttelseskældrene, og da trappevinduerne vendte direkte mod Kastrupfortet, hvor tyskerne havde stillet en kanon op, som pegede direkte mod vores hus, ja, så måtte vi krybe hele vejen ned, og det var lige meget nok for min fader, så i efteråret 1942 flyttede vi til Strandgade 5 A, 1. tv.

Ejendommen havde 3 opgange, og ejedes af en dame, som senere solgte ejendommen til B & W. I Strandgade lå Christianskirken, derefter porten til B & W, og så kom der et sted som kaldtes Motorshoppen, hvor også roklubben fra B & W holdt til, men en dag var denne plads invaderet af tyskerne og der blev bygget en barak der. Oppe på Knippelsbro huserede SS-erne og Hipoerne, og sporvognene kunne ikke komme over, men måtte holde i Torvegade, og så kunne folk gå over Knippelsbro og tage sporvognen på den anden side.

Vi børn legede på kirkepladsen og i den såkaldte B & W gård, altså i Strandgade 4, men i 4 B boede nogle af mine legekammerater som havde udsigt til kontorbygningen i gården. Vi børn mærkede ikke på det tidspunkt så meget til krigen, men pludselig en dag skete det mest forfærdelige som kunne ske. Jeg legede på og omkring kirkepladsen, da der pludselig blev slået alarm, men inden jeg kunne nå at løbe hjem, faldt der bomber, som først ramte sukkerfabrikken og derefter ramte en bygning nede i Knippelsbrosgade, som lå bag mit hjem. Vores lejlighed var den eneste, som ikke fik ruderne ødelagt, men til gengæld skete der andre ting, som vedrørte min familie. Som sagt legede jeg på kirkepladsen, og en bombe forvildede sig om bag kirken, hvor vi børn netop havde leget, men vi rendte foran, så der skete kun det, at jeg for eksempel fik noget ind i mit venstre knæ, så jeg ikke kunne løbe hjem, men havnede på Sundby Hospital, og min bror havnede hos en familie i Torvegade. Mine forældre var ikke hjemme på det tidspunkt, og de havde meget svært ved at komme hjem, da SS-erne på Knippelsbro havde spærret al færdsel i den del af Strandgade, som førte op til Christianskirken. Der var nogle som fortalte mine forældre, hvor min bror var, og da de kom hen til ham, fortalte han, at jeg var bragt på hospitalet, men han vidste ikke, hvad der var sket med mig. De kørte så på hospitalet hvor lægerne havde fundet en lille granatsplint i mit knæ, som de uden bedøvelse havde taget ud, og den dag i dag har jeg et lille T, som erindring om dette.

Efter at disse bomber var faldet, blev livet i den del af Strandgade noget anderledes, for nu holdt SS-erne vagt døgnet rundt, ja nogle gange blev vi drevet ud af vores senge om natten fordi de skulle undersøge, om vi hørte radio fra BBC, men mine forældre havde ikke indstillet deres radio, så de kunne tage BBC, og så vidt jeg ved, var der ingen i ejendommen der havde det, men SS-erne var stiktosset nogle gange, ja vores nabo som havde en meget syg datter måtte to gange slæbe hende ned i gården, og den ene gang var om vinteren. Om aften og natten måtte kun de beboere som boede i denne del af Strandgade komme der, men senere slækkedes dette, da der kom gamle tyske soldater i barakken ved Motorshoppen. Disse soldater var flinke og hjalp os børn, når sirenerne lød, selv barnepigerne fik hjælp. Vi børn syntes at der var synd for dem, for de fortalte på gebrokket dansk, at de savnede deres familie, og viste os også billeder af dem. Vi fortalte selvfølgelig hjemme om alt dette, og mine forældre sagde til min bror og jeg, at vi skulle være venlige, men samtidig passe på, hvad vi sagde. Der var f. eks. en købmand, en barber og ikke mindst en operasanger, som gik vagt om aftenen, og denne operasanger sang på sin vagt, så folk stod stille nede i Torvegade for at høre ham synge.

B&W havde deres egne vagter, som blev kaldt sabotagevagter, men det skulle man ikke tage så tungt, for ca. et år efter bomberne var faldet over København, ja, så blev selve B&W også ramt, ganske vist ikke af bomber, der faldt ned fra himmelen, men hvor de kom fra, kan man jo kun gætte sig til, men sikken en oplevelse. Min mor og jeg var gået tidlig i seng, men pludselig blev vi løftet op af vores senge, da der sprang 7 bomber på B & W. Vi anede ikke på det tidspunkt hvad der var sket, men min fader havde sat vores sofa hen under vinduet, hvis der skulle komme et eller andet mod vinduet, men ca. en halv time efter sprang der en bombe til. SS'erne var helt vilde, men jagede os trods alt ikke ud af vores lejlighed, for de havde nok at gøre med at spærre af i Strandgade, men det lykkedes ikke helt, for brandvæsenet skulle jo igennem til ildebranden, og det tog dem omkring fjorten dage, inden branden var helt slukket, men sikken en tid. Desværre hørte vi, at nogle af brandmændene var omkommet, da den sidste bombe sprang, men så vidt jeg husker, var det kun een, men det var jo også nok. Små børn har jo også øre, og disse øre hørte, at det var B&W's egne folk, der havde forårsaget denne brand, men så vidt jeg ved, blev det aldrig opklaret. B&W's vagter havde et godt forhold til de gamle tyskere i barakkerne på pladsen ved Motorshoppen, og SS-erne forsvandt lidt efter lidt fra vores gade, og der faldt ro over det hele, som der nu kunne i denne situation.

I

Selve 4. majs aften står meget tydeligt i min erindring. For jeg var ovre på den anden side af min gade i nummer 6 og lege med en veninde, men kunne ikke komme hjem til mig selv, da der efter BBC's udsendelse blev megen røre i vores gade, for frihedskæmperne troede, at der stadig var SS ved Motorshoppen, men da de fandt ud af, med hjælp fra B&W's vagter, at det var der ikke, ja, så kunne jeg komme over til mit eget hjem, men vi kunne høre meget larm bl.a. fra Knippelsbro, men alle i huset holdt sig inden døre, de skulle ikke have noget klinket.

Om søndagen den 6. maj skulle de gamle tyskere til lufthavnen, da de åbenbart hørte til hos flyvetropperne der, men om formiddagen kom nogle af B&W's vagter og spurgte, om vi ikke kunne lave nogle madpakker til dem, for alt var forsvundet fra deres depot i barakkerne. De skulle så gå hele vejen til lufthavnen under folks hånlige bemærkninger, men sådan kom det ikke til at gå. B&W's vagter havde sørget for nogle lastvogne med presenning, for de havde faet et specielt forhold til disse tyskere, og havde vel også ondt af dem, så de kom til lufthavnen og vi hørte ikke mere fra dem.

Se, det var hvad jeg oplevede i min barndom, og jeg håber, at min beretning kan være med til at bevare en historie om denne del af Christianshavn.

Med venlig hilsen

Margit Jørgensen
Valnøddeparken 14
DK 46 90 Haslev